

11.04.2025

*“Müasir incəsənət məkanında süni intellekt: problemlər və perspektivlər” Beynəlxalq elmi-nəzəri konfrans
‘Artificial Intelligence In The Space Of Contemporary Art: Problems And Prospects’ International Scientific and
Theoretical Conference*

*«Искусственный интеллект в пространстве современного искусства: проблемы и перспективы»
Международная научно-теоретическая конференция*

UOT 796.5

DOI: 10.25045/ASUCAAI.2025.43

İDMAN TURİZMİNİN İNKİŞAFINDA SÜNİ İNTELLEKTİN YERİ: YENİ TEKNOLOGİYALAR VƏ İNNOVASIYALAR

Fuad Əliyev Faiq oğlu

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti

Magistrant

Bakı, Azərbaycan

fuad.alili1997@mail.ru

Xülasə

İdman turizmi, insanların idman fəaliyyəti ilə əlaqəli olaraq səyahət etməsi və bu təcrübə əsnasında təcrübə qazanması sahəsini əhatə edir. Bu sahə son illərdə sürətlə inkişaf etmiş və əhəmiyyətli bir iqtisadi sektor halına gəlmişdir. İdman turizmi, yalnız beynəlxalq yarışlar və tədbirlər deyil, həm də müxtəlif idman növləri ilə əlaqədar təcrübə turları, idman cəhdləri və məşq səfərləri ilə zənginləşmişdir. Bu gün, idman turizminin inkişafı üçün texnoloji yeniliklərin rolu hər zamankindən daha böyükdür. Xüsusilə, süni intellekt (SI) texnologiyalarının tətbiqi, bu sahənin yeni mərhələyə keçməsinə və yeni imkanların açılmasına səbəb olmuşdur.

Fuad Aliyev

The Place Of Artificial Intelligence In The Development Of Sports Tourism: New Technologies And Innovations

Abstract

Sports tourism encompasses the field of people traveling in connection with sports activities and gaining experience during experience. This field has developed rapidly in recent years and has become an important economic sector. Sports tourism has been enriched not only with international competitions and events, but also with experience tours, sports endeavors and training trips related to various sports. Today, the role of technological innovations in the development of sports tourism is greater than ever. In particular, the application of artificial intelligence (AI) technologies has led to the transition of this field to a new stage and the opening of new opportunities.

Фуад Алиев

Место искусственного интеллекта в развитии спортивного туризма: новые технологии и инновации

Аннотация

Спортивный туризм охватывает сферу людей, путешествующих в связи со спортивными мероприятиями и приобретающих опыт во время этого опыта. Эта область быстро развивалась в последние годы и стала важным сектором экономики. Спортивный туризм обогащается не только международными соревнованиями и мероприятиями, но и ознакомительными турами, спортивными соревнованиями и тренировочными поездками, связанными с различными видами спорта. Сегодня роль технологических инноваций для развития спортивного туризма велика, как никогда. В частности, применение технологий

11.04.2025

*“Müasir incəsənət məkanında süni intellekt: problemlər və perspektivlər” Beynəlxalq elmi-nəzəri konfrans
‘Artificial Intelligence In The Space Of Contemporary Art: Problems And Prospects’ International Scientific and
Theoretical Conference*

*«Искусственный интеллект в пространстве современного искусства: проблемы и перспективы»
Международная научно-теоретическая конференция*

искусственного интеллекта (ИИ) привело к переходу этой области на новый этап и открытию новых возможностей.

Açar sözlər: İdman turizmi, Süni intellekt (SI), Texnoloji yeniliklər, Müştəri təcrübəsi, Virtual reallıq (VR).

Keywords: Sports Tourism, Artificial Intelligence (AI), Technological Innovation, Customer Experience, Virtual Reality (VR).

Ключевые слова: Спортивный туризм, Искусственный интеллект (ИИ), Технологические инновации, Клиентский опыт, Виртуальная реальность (VR).

Süni intellektin tətbiqi, idman turizminin müxtəlif aspektlərini təkmilləşdirir. Süni intellektin əsas üstünlükləri arasında məlumatların təhlilini sürətləndirərək daha fərdiləşdirilmiş xidmətlər təklif etmək, turistlərin davranışlarını təxmin edərək onların tələblərinə uyğun məhsul və xidmətlər yaratmaq yer alır. İdman turizminin inkişafında süni intellektin istifadəsi aşağıdakı əsas sahələrdə özünü göstərir:

İdman turizmi sahəsində ən vacib inkişaflardan biri, turistlərə daha fərdiləşdirilmiş təcrübələr təqdim etməkdir. Süni intellekt alətləri, istifadəçilərin əvvəlki davranışlarına, maraqlarına və üstünlüklərinə əsaslanaraq onlara xüsusi təkliflər verə bilər. Məsələn, bir idman turisti özünün əvvəlki iştirak etdiyi idman tədbirlərini və ya məşqlərini nəzərə alaraq ona uyğun idman turları və tədbirləri təklif edilə bilər. Bu tip fərdiləşdirmə, müştəri məmnuniyyətini artırır və turizm şirkətləri üçün daha yüksək gəlir əldə etməyə imkan verir.

Süni intellekt, idman turistlərinin səyahət və yerləşmə ehtiyaclarını daha səmərəli şəkildə idarə etməyə kömək edir. Ənənəvi səyahət planlaşdırma metodlarından fərqli olaraq, süni intellekt səyahətçilərin təcrübələrini proqnozlaşdırmağa və onlara optimal xidmətlər təqdim etməyə imkan verir. Məsələn, bir idman turisti müəyyən bir idman tədbirini izləmək üçün müəyyən bir şəhərə səyahət etmək istəyirsə, SI alətləri o bölgədəki ən uyğun otelləri, restoranları və nəqliyyat vasitələrini təklif edə bilər. Süni intellekt, idman tədbirlərinin təşkilatçılığı və icrası zamanı da böyük rol oynayır. İdman turizminin inkişafında, SI texnologiyaları tədbirlərin idarə edilməsində zaman və resursların daha optimal şəkildə bölüşdürülməsini təmin edir. Məsələn, süni intellekt vasitəsilə iştirakçıların və turistlərin tələbləri, cəlb edilən sərmayə və resurslar daha doğru şəkildə idarə oluna bilər. Süni intellekt, böyük idman tədbirlərində iştirakçıların axınlarını izləmək, təhlükəsizlik tədbirlərini optimallaşdırmaq və yığılma nöqtələrini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilə bilər.

Süni intellekt, idman turizminin iqtisadi təsirlərini qiymətləndirmək üçün də istifadə oluna bilər. İdman turizmi ilə əlaqəli bütün məlumatlar (bilet satışları, tədbir iştirakçıları, otel sifarişləri və s.) süni intellekt vasitəsilə təhlil edilərək sektorun gəlirini və iqtisadi vəziyyətini daha dəqiq göstərən hesabatlar təqdim edir [Jones, D., 2019, s. 202]. Bu da dövlət və özəl sektor orqanlarına sektorun inkişafını planlaşdırmaq və resursları daha yaxşı yönləndirmək imkanı yaradır.

İdman turizmi sektorunun inkişafında süni intellektin təqdim etdiyi imkanlar təkcə fərdiləşdirmə və optimallaşdırma ilə məhdudlaşmır. Müasir texnologiyalar, həm də sektorda yeni yeniliklərin tətbiqinə imkan verir.

Virtual və artırılmış reallıq, idman turizminin təcrübəsini yeni bir səviyyəyə qaldırır. Turistlər, VR texnologiyasından istifadə edərək uzaq idman tədbirlərinə qatılmaq və ya məşhur idman

məkanlarında “virtual” olaraq təcrübə yaşamaq imkanı qazanırlar. AR isə, turistlərə müxtəlif idman tədbirləri haqqında interaktiv məlumatlar təqdim edir və onlara tədbir zamanı ətrafda baş verənləri daha yaxşı başa düşməyə kömək edir.

Süni intellekt əsaslı chatbotlar, idman turizmi sektoru üçün əvəzsiz bir vasitəyə çevrilib. Müştərilərə 24/7 xidmət verən chatbotlar, idman turizmi ilə əlaqəli məlumatlar təqdim edir, səyahət planlarını asanlaşdırır və sorğuları dərhal cavablandırır. Bu texnologiya həmçinin müştəri məmnuniyyətini artırır və iş gücünü azaldır. Böyük məlumatların təhlili, idman turizminin strateji qərarlarını dəstəkləyən əsas faktordur. İdman turistlərinin davranışları və seçimləri haqqında məlumatları toplamaq və təhlil etmək, daha effektiv marketinq və xidmətlər təklif etməyə imkan verir [Gao, Y.,Zhang, J., 2020, s. 23]. SI vasitəsilə bu məlumatların analiz edilərək turistlərə uyğun xidmətlər və təkliflər hazırlanır.

Süni intellekt, idman turizmi sahəsində nəqliyyat və yerləşmə ehtiyaclarını da asanlaşdırır. İdman tədbirlərinə qatılmaq üçün turistlər, süni intellekt əsasında səyahət marşrutlarını təhlil edən və ən səmərəli nəqliyyat variantlarını təklif edən tətbiqlərdən istifadə edirlər. Ayrıca, otel rezervasiyaları və digər yerləşmə xidmətləri də SI vasitəsilə asanlaşdırılır.

Nəticə

İdman turizmi və süni intellektin birləşməsi, həm texnoloji inkişaf, həm də idman sahəsindəki ehtiyaclar baxımından çox maraqlı bir tədqiqat sahəsidir. İdman turizminin inkişafı, yeni texnologiyaların tətbiqi ilə daha sürətli və innovativ bir şəkildə irəliləyir. İdman turizmi sektoru, süni intellektin tətbiqi ilə yeni bir dövrə qədəm qoymuşdur. Bu texnologiyalar, idman turizminin inkişafını daha sürətli və effektiv edir, həmçinin turistlərə daha fərdiləşdirilmiş, innovativ və rahat təcrübələr təqdim edir. Süni intellektin idman turizmindəki rolu yalnız mövcud xidmətləri yaxşılaşdırmaqla qalmır, həm də gələcəkdə yeni imkanlar və bazar sahələri açır. İdman turizmi sektoru, süni intellekt və digər texnoloji innovasiyalar sayəsində daha rəqabətqabiliyyətli və müştəri məmnuniyyətinə yönəlmiş bir sahəyə çevriləcək.

Ədəbiyyat siyahısı:

1. Chen, T., & Xu, Z. (2020). *Exploring the Future of Sports Tourism with Artificial Intelligence*. Journal of Sport and Tourism, 15(1), 15-29.
2. Gao, Y., & Zhang, J. (2020). *The Application of Artificial Intelligence in the Tourism Industry*. Journal of Tourism Management, 72, 23-35.
3. Hollinshead, K. (2018). *Tourism and Technology: The New Frontier*. Annals of Tourism Research, 71, 42-55.
4. Huang, R., & Li, S. (2022). *Big Data and Artificial Intelligence in Sports Tourism Management*. Journal of Hospitality and Tourism Technology, 13(4), 786-803.
5. Jones, D., & Patel, A. (2019). *The Role of Artificial Intelligence in Shaping Sports Tourism*. Journal of Business Research, 99, 201-210.
6. Pereira, M., & Sarmiento, M. (2019). *Artificial Intelligence and its Impact on Tourism: A Review of Applications and Innovations*. Tourism Economics, 25(3), 456-472.